

PEER

Aankomst : 11u10

Vertrek : 11u30

Adres : Grens tussen Zuidervest en Noordervest, ten westen van de markt.

Onze eerste fokkie gaan we drinken in Peer. Wat ons het meeste interesseert in deze pittoreske plaats interesseert is de kerk. Deze bevat namelijk restanten van megalieten onder en in de kerkmuur.

Deze driebeukige, laatgotische kerk heeft een indrukwekkende, 75 meter westertoren in baksteen uit de eerste helft van de 15e eeuw. Deze maakte destijds deel uit van de stadsomwalling. Getuige daarvan zijn de schietgaten op de onderste verdiepingen. In 1954 werd de torenspits vernieuwd. Net zoals de pomp op het marktplein draagt deze een vergulde peer.

Het koor en dwarsbeuk werden in 1422 gebouwd in mergelsteen. Het koor heeft spitsboogvensters. Na de oorlogsbrand in 1654 werd in 1660 dit koor verhoogd. Het schip werd herbouwd in de tweede helft van de 19e eeuw.

<http://bizarremagie.forum2go.nl/menhirs-megalieten-dolmen-t11.html>

PEER

Peer, Bruegel, Bruegelstad ... Is de beroemde schilder geboren in Peer? Het lijkt er steeds meer op. Wij zijn alvast overtuigd dat de wieg van Pieter Bruegel de Oude destijds in Grote-Brogel stond. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het wetenschappelijke onderzoek naar het leven van Bruegel. Maar wat zeker is: de volkse taferelen van bekende meesterwerken als de Boerendans, de Kinderspelen en de Hooioogst vonden hun oorsprong in Peer en omgeving van de 16e eeuw. De volkse dynamiek van toen is nog altijd actueel in de 7 Peerse kerkdorpen van vandaag.

De heerlijkheid van Peer was van 1508-1537 in het bezit van Filips van Bourgondië. Grote-Brogel was een vrije heerlijkheid onde de graven van Hoorn die in Weert resideerden. Het is in deze periode dat in 'Groot Bruegel' (= huidige deelgemeente van Peer, Grote-Brogel) volgens de plaatselijke overlevering de bekende schilder Pieter Bruegel de Oude geboren is. Karel Van Mander schrijft in 1603 in het hoofdstuk "Het leven van Pieter Brueghel, uitstekende schilder van Brueghel", dat Bruegel "...in Brabant in een onbekend dorp onder de boeren geboren werd, een dorp geheten Brueghel niet wijt van Breda..." en dat hij zich genoemd heeft naar zijn geboortedorp. Aanvankelijk werd aan Breughel bij Eindhoven gedacht. Maar sinds het begin van vorige eeuw hebben steeds meer kunsthistorici de stelling aangenomen dat de wieg van de wereldvermaarde schilder in het Belgische Grote-Brogel heeft gestaan. Zij wijzen er namelijk op dat het Nederlandse Breughel op ongeveer 60 km van Breda verwijderd ligt wat bezwaarlijk "Niet wijt van..." kan genoemd worden. Grote-Brogel echter ligt slechts op een 8-tal km van het stadje Bree, in die tijd ook wel Brede of Breda genoemd. Hoe moeten we dan Van Manders vermelding "...boerendorp in Brabant" interpreteren? Onderzoek door de plaatselijke Pieter Bruegelkring heeft aan het licht gebracht dat de streek rond Peer regelmatig "Brabants" werd genoemd en dat "Brabant" niet hetzelfde betekent als "hertogdom Brabant". De P. Bruegelkring vzw is intussen een veelzijdige studie gestart. De vele aanwijzingen die zij heeft verzameld en die Pieter Bruegel in verband brengen met Peer worden stuk voor stuk wetenschappelijk onderzocht. In samenwerking met het VCV (Vlaams Centrum voor Volkscultuur) en het stadsbestuur van Peer zullen de resultaten van deze studie binnenkort gebundeld en gepubliceerd worden.

Laat u niet misleiden door de vergulde peer bovenop de oude waterpomp van het marktplein of het peervormig silhouet van oud stadhuis of kerktoren. De naam Peer is immers in geen geval verwant met de bekende fruitsoort maar wel met de Middelnederlandse woorden 'perre' en 'parre' (omheinde plaats in een onveilig gebied) of volgens andere bronnen het Latijnse 'pirgus' (verharde weg). Vijf prehistorische grafheuvels verwijzen naar veel oudere tijden, maar wat tegenwoordig een bedrijvig en gezellig stadscentrum is heeft zich gevormd rondom een driehoekig, Frankisch marktplein uit de 5e of 6e eeuw. Hier situeerde zich een agrarische nederzetting nabij de Dommel. Rond de eerste eeuwwisseling ressorteerde Peer onder de abdij van Sint-Truiden. Dat leidde prompt tot de bouw van de eerste Sint-Trudokerk die tot op vandaag met zijn enorme toren (de Reus der Kempen) heel de regio overziet. Loonse stad Als één van de 'tien goede steden in het oude land van Loon' zou Peer in 1367 door leenheer Evrard van der Marck uitgeroepen worden tot stad. Peer groeide in de Middeleeuwen -en dat ondanks onophoudelijke oorlogen en rooftochten- uit tot het centrum van de regio. Dat leidde onder meer tot de stichting en bouw van het klooster Agnetendal (1384), een stadsmuur en later het oud stadhuis, het oudste van Limburg en zonder twijfel de trots van alle Perenaars. Sint-Trudokerk Te vermelden is zeker de datum van 13 mei 1483 toen een burgeroorlog aan honderden, volgens sommige bronnen 1500, Perenaars het leven zou kosten. Een monument aan de zuidkant van de Sint-Trudokerk herinnert aan de pijnlijke voorvallen van toen. In 1623

verhief de Oostenrijkse keizer Ferdinand II de heerlijkheid Peer tot graafschap. Dat Peer tot in de 18e eeuw werd geteisterd door rondtrekkende troepen en benden had alles te maken met zijn gunstige ligging langs enkele verkeersaders. Jammer genoeg zou al dit onheil zwaar doorwegen op de ontwikkeling van de stad. Handel en nijverheid Het dictatoriale regime van Napoleon zorgde ervoor dat de complete stadsmuur werd gesloopt omstreeks 1800 en dat vandaag alleen nog de cirkelvormige vesten rondom het stadscentrum verwijzen naar een fraai stukje lokale historie. Tijdens de 19e eeuw zou Peer geleidelijk uitgroeien tot een centrum van handel, nijverheid en onderwijs, maar het zou tot de volgende eeuw en de bloei van de Limburgse steenkoolmijnen wachten zijn op een echte bevolkingsexplosie. Peer kreeg per Koninklijk Besluit van 19 juli 1985 de titel van stad toegewezen. Vermeldenswaardig zijn tenslotte nog de vergulde stadspomp en de naoorlogse kiosk op het marktplein.